

ΚΥΡΙΑΚΗ ΤΟΥ ΑΣΩΤΟΥ

(16/02/2025)

Αγαπητοί αδελφοί,

Σήμερα, δεύτερη Κυριακή του Τριωδίου, η Εκκλησία μας την αφιερώνει στην περιφήμη αυτή παραβολή του Κυρίου του Ασώτου που είναι γνωστή και ως παραβολή του σπλαχνικού πατέρα.

Ο άσωτος υιός βρίσκεται στην αγάπη, τη σχέση και την κοινωνία του πλούσιου Πατέρα του. Οφείλει την ύπαρξή του σε Αυτόν και μένοντας κοντά Του απολαμβάνει αφενός την πατρική αγάπη και αφετέρου όλα τα αγαθά και όλα όσα έχει δημιουργήσει ο πατέρας Του, δηλαδή τον πλούτο και την ευμάρεια που του παρέχει εκείνος· το ίδιο βέβαια ισχύει και για τον πρεσβύτερο αδελφό του. Τα του Πατέρα είναι και δικά τους.

Ο Άσωτος Υιός είναι κοινωνός του οίκου και της αγάπης του Πατρός του. Ζει στη μακαριότητα μαζί Του ως άρχοντας. Όμως το γεγονός αυτό κάποια στιγμή δεν είναι αρκετό για τον υιό, ο οποίος υποκύπτοντας στον πειρασμό μιας άλλης ζωής, θέλει πλέον να αυτονομηθεί. Λαμβάνει μόνος του, εγωιστικά, την πρωτοβουλία να ζητήσει από τον Πατέρα του την περιουσία που του αναλογεί. Θα λέγαμε ότι ο Άσωτος, αυτονομείται από τον Θεό και Πατέρα, και κάνοντας λανθασμένη χρήση της ελευθερίας του θέλει κομμάτι από αυτό που έχει ο Πατέρας, αποκομμένο όμως από Εκείνον, ακριβώς σαν τον Αδάμ με την Εύα που ζητούν τη Θέωση χωρίς τον Θεό.

Ο Άσωτος είναι πλήρως ελεύθερος να κάνει το λάθος, να σφάλει. Ο Θεός Πατέρας δεν αντιδρά, δεν τον αποπαίρνει, ούτε τον επιτιμά, αν και σαφώς γνωρίζει τη ζημία που θα έχει ο υιός του. Αντίθετα σέβεται την ελευθερία που του έχει δώσει και μοιράζει την περιουσία του και στους δύο γιους εξίσου. Ο ένας, ο μεγαλύτερος παραμένει μαζί του, ο άλλος, ο νεώτερος φεύγει μακριά του όπου ζει ασώτως.

Αποξενώνεται από τον Οίκο του Πατρός και κατασπαταλά το κομμάτι της περιουσίας που έλαβε, το οποίο δεν αρκεί για πολύ. Αυτό συμβαίνει διότι το κομμάτι αυτό, ο θησαυρός της ψυχής και τα θεία χαρίσματα που έλαβε, δεν έχουν πλέον ζωή, είναι αποκομμένα από τη ρίζα τους, ξεραίνονται και δεν καρποφορούν. Ως εκ τούτου, ο άσωτος δεν έχει ουσιαστικά ζωή, είναι ένας ζωντανός νεκρός, γιατί απομακρύνθηκε από την πηγή της ζωής και συνεπώς όλες οι εγωκεντρικές προσδοκίες του πέφτουν στο κενό.

Έτσι ο υιός αρχίζει να πονά, να υστερείται και να υποφέρει, βιώνοντας την ανασφάλεια και τη θνητότητα. Αυτό τον οδηγεί στην ανάγκη να πιαστεί από κάπου και αντί να αντιληφθεί το λάθος του και την κατάστασή του, ώστε να επιστρέψει κοντά στον Πατέρα του, προσκολλάται σε έναν πολίτη της χώρας εκείνης, η οποία, για να θυμηθούμε τα λόγια του Ευαγγελίου, είναι χώρα μακράν του Οίκου του Πατρός. Αυτός ο πολίτης δεν έχει καλές προθέσεις, δεν κινείται αγαπητικά, δεν ελεεί τον Άσωτο ούτε καν του

συμπεριφέρεται ως μισθίον του, ως εργάτη του, αφού ούτε τον πληρώνει ούτε τον θρέφει. Ο Άσωτος μοιάζει σαν να είναι μαγεμένος από τις σειρήνες της αμαρτίας, ξεχνά το σπίτι του, την πατρίδα, από την οποία προέρχεται, και οδηγείται ακόμη περισσότερο στην καταστροφή. Προσκολλάται ακόμα περισσότερο στη χώρα αυτή, που είναι η χώρα της αμαρτίας και κατακτηνίζεται ακόμη περισσότερο, από άρχοντας γίνεται χοιροβοσκός. Η πτώση αυτή δεν έχει τέλος, γιατί παρά τις προσδοκίες του δε σβήνει την πείνα του και ορέγεται ακόμα και την τροφή των γουρουνιών, γίνεται δούλος του εαυτού του, φτάνει, θα λέγαμε σε ζώδη κατάσταση.

Ποιος; Αυτός που ήταν άρχοντας, αυτός που είχε όλα τα αγαθά, μα πάνω απ' όλα είχε τη στοργή και την αγάπη του Πατέρα του. Πάνω που ψυχορραγεί πνευματικά, έρχεται σε συναίσθηση, «εις έαυτόν δέ έλθῶν»¹, όπως λέγει ο Ευαγγέλιος. Ξυπνά από τον εφιάλτη του, συλλογίζεται την πατρίδα του, το σπίτι του, τον πατέρα του και τις δωρεές που απολαμβάνουν άπαντες δίπλα του και μετανοώντας σκέφτεται να επιστρέψει και να ζητήσει από τον πατέρα του «ποίησόν με ὡς ένα τῶν μισθίων σου»².

Η μετάνοια αυτή δε μένει στη σκέψη ή στα λόγια. Δεν είναι ένας στοχασμός, μια στιγμιαία διάθεση, μια απόπειρα μετάνοιας, την οποία ζυγίζει να κάνει ή να μην κάνει, αλλά πρόκειται για μια ολοκληρωμένη μεταβολή.

Ο καταπονημένος και εξουθενωμένος από τις κακουχίες και την εξάντληση υιός, βρίσκει τη δύναμη να πορευθεί το δρόμο της μετάνοιας συνεπικουρούμενος από τη χάρη του Θεού, καθώς εκείνος εμφυσά, παρακινεί, καλεί, προτρέπει και στηρίζει τον άνθρωπο στο δρόμο της. «*Η αγαθότητα του Θεού θέλει να σε οδηγήσει στη μετάνοια*», διαβάζουμε στην προς Ρωμαίους επιστολή³.

Είναι γνωστός ο τρόπος που σμίγει ο Υιός και ο Πατέρας: «*έτι δέ αὐτοῦ μακρὰν ἀπέχοντος εἶδεν αὐτόν ὁ πατήρ αὐτοῦ καὶ ἐσπλαγχνίσθη, καὶ δραμῶν ἐπέπεσεν ἐπὶ τὸν τράχηλον αὐτοῦ καὶ κατεφίλησεν αὐτόν. εἶπε δέ αὐτῷ ὁ υἱός· πάτερ, ἤμαρτον εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ ἐνώπιόν σου, καὶ οὐκέτι εἰμὶ ἄξιος κληθῆναι υἱός σου*»⁴.

Ο Θεός Πατέρας περιμένει την επιστροφή. Η αγάπη τον κάνει να αγρυπνά και να προσμένει και όχι μόνο. Όταν βλέπει το τέκνο του να επιστρέφει, τρέχει εκείνος προς αυτό, να το συναντήσει, να το ασπαστεί, να το φροντίσει. Ο Άσωτος Υιός δεν αποπέμπεται, ούτε τιμωρείται, αλλά επιστρέφει στην πρότερη θέση του, ενδύεται και πάλι τη χάρη του Θεού, φέρει το δακτυλίδι του αρραβώνα της Βασιλείας του Θεού, φορά υποδήματα, δηλαδή πνευματικές δυνάμεις και εξουσία «*τοῦ πατεῖν ἐπάνω ὄψεων καὶ σκορπίων καὶ ἐπὶ πᾶσαν τὴν δύναμιν τοῦ ἐχθροῦ*»⁵. τέλος τρέφεται και πάλι πνευματικά.

Η χαρά και η ευφροσύνη για τη νεκρανάσταση του Ασώτου είναι μεγάλη, γίνεται σωστό πανηγύρι καθώς «*χαρὰ γίνεται ἐνώπιον τῶν ἀγγέλων τοῦ Θεοῦ ἐπὶ ἐνὶ ἁμαρτωλῶ μετανοοῦντι*»⁶.

Αγαπητοί αδελφοί, καθημερινά η Εκκλησία μας μάς καλεί σε μετάνοια, διακρινώντας ο σωτήριο κήρυγμα του Ιησού Χριστού. Η απομάκρυνση από το Θεό, η πτώση του ανθρώπου είναι καθημερινή πράξη όλων μας. Όλοι πέφτουμε σε αμαρτήματα που μας απομακρύνουν από την αγάπη του Χριστού που μας αποπροσανατολίζουν από Εκείνον και τη σχέση μαζί Του. Μας απομακρύνουν από τον προορισμό μας που είναι η ομοίωση του Θεού. Όμως μπορούμε και πάλι να ανορθωθούμε από την πτώση, να σηκωθούμε και να βρούμε το δρόμο μας και πάλι με τη βοήθεια της μετάνοιας. Το να πέσει κανείς, να σφάλει, να αμαρτήσει είναι ανθρώπινο, το να μένει στην αμαρτία όμως είναι λάθος· το να μετανοήσει είναι θεία κατάσταση, καθώς απαιτεί θαρραλέα παραδοχή του λάθους, την μεταστροφή και επιστροφή μας στο Πατέρα Θεό που μας προσμένει καρτερικά.

Σταυρωνόμαστε με τις αμαρτίες αλλά ανασταινόμαστε με τη μετάνοια, η οποία βρίσκει την ολοκλήρωσή της στο πετραχήλι του μυστηρίου της Ιεράς Εξομολόγησης. Ενός μυστηρίου τόσο απαραίτητου και ωφέλιμου για την σωτηρία μας. Ας προσέξουμε αδελφοί μου, ας μην παρεξηγούμε τα πράγματα, δεν πρόκειται απλά για ένα προαιρετικό μυστήριο. Είναι κατά πάντα υποχρεωτικό για κάθε άνθρωπο που θέλει να λέγεται χριστιανός και θέλει να πορεύεται με αυθεντικό τρόπο. Είναι απαραίτητο και καθοριστικό για την πνευματική μας πρόοδο και σωτηρία. Αν θέλουμε να συναντήσουμε τον Θεό Πατέρα και πάλι όπως συνέβη με τον Άσωτο υιό τότε εμείς έχουμε την ευθύνη να προστρέξουμε ελεύθερα και εκούσια στο μυστήριο της εξομολόγησης, το μυστήριο του πάντοτε σπλαχνικού Πατέρα. Αμήν

π. Σέργιος Μαυρέλλος

¹ Λουκ. 15, 17.

² Δοξαστικό αίνων Κυριακής του Ασώτου.

³ Ρωμ. 2, 4.

⁴ Λουκ. 15, 20-21.

⁵ Λουκ. 10, 19.

⁶ Λουκ. 15, 10.